

REPUBLICA MOLDOVA
PARLAMENTUL
LEGE
cu privire la biblioteci*

nr. 286 adoptat: 16.11.94 în vigoare:

publicat în: Monitorul Oficial nr 014 din: 07.02.2003 articolul: 47

MODIFICAT

 LP211-XVI din 29.07.05, MO132-134/07.10.05 art.631

 L482/04.12.03, MO6-12/01.01.04 art.48

Notă

*Republicată

Parlamentul adoptă prezenta lege.

Capitolul I
DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 1. Noțiuni principale

În sensul prezentei legi trebuie să se înțeleagă prin termenii:

publicație - orice tip de purtător de informație textuală, audiovizuală etc., reprodus în vederea difuzării, comercializării sau împrumutului public;

nonpublicație - orice tip de purtător de informație care nu este destinat difuzării sau comercializării;

colecție de bibliotecă - o culegere de publicații și nonpublicații, completată sistematic și organizată după anumite principii, norme și reguli;

beneficiar - persoana fizică, persoana juridică sau colectivitatea care folosește serviciile bibliotecii;

fondator (proprietar) al bibliotecii - persoana fizică, persoana juridică care înființează, întreține și desființează colecția sau instituția în cauză.

Articolul 2. Biblioteca

Biblioteca este o colecție organizată, publică sau particulară, de publicații și nonpublicații sau o instituție de informare, cultură și învățământ care achiziționează, conservă și organizează astfel de colecții pentru satisfacerea cerințelor beneficiarilor privind lectura și informarea.

Articolul 3. Principiile de funcționare

Biblioteca își desfășoară activitatea potrivit strategiei în domeniul culturii, învățământului, științei, informației, promovate de fondator în condițiile legislației în vigoare. Principiile de funcționare a bibliotecii sînt: accesibilitatea, neangajarea politică, autonomia profesională.

Articolul 4. Funcțiile

Funcțiile bibliotecii sînt atribuite de fondator în consens cu categoria și tipul ei.

Articolul 5. Categoriile și tipurile

(1) După destinație bibliotecile se împart în următoarele categorii:

- a) specializate;
- b) de învățământ;
- c) publice.

(2) După criteriul apartenenței bibliotecile se împart în următoarele tipuri:

- a) de stat;
- b) obștești;
- c) particulare.

Articolul 6. Biblioteca specializată

(1) Biblioteca specializată oferă informații și documentație într-un anumit domeniu sau în câteva domenii adiacente.

(2) Biblioteci specializate se constituie în cadrul Parlamentului, ministerelor și departamentelor, al întreprinderilor și instituțiilor, indiferent de tipul de proprietate, în cadrul asociațiilor, societăților sau organizațiilor profesionale, artistice, de cult și de alte profiluri din țară și din străinătate sau sînt fondate de persoane fizice în conformitate cu legislația în vigoare.

Articolul 7. Biblioteca de învățămînt

Biblioteca de învățămînt funcționează în subordinea unei instituții de învățămînt, avînd colecții corespunzătoare programelor de studii și funcția de a sprijini procesul de instruire și cercetare.

Articolul 8. Biblioteca publică

(1) Biblioteca publică, colecție enciclopedică ori instituție bibliotecară cu o astfel de colecție, este destinată unui public larg de beneficiari, îndeplinind funcții de promovare a unui nivel avansat de cultură, civilizare și instruire a societății.

(2) Biblioteca publică funcționează:

a) ca bibliotecă de stat după principiul teritorial, în fiecare localitate cu tipologia corespunzătoare diviziunii administrativ-teritoriale - satească, orașenească, municipală, raională - subordonată autorității administrației publice locale;

[Art.8 al.(2) lit.a) modificată prin L482/04.12.03, MO6-12/01.01.04 art.48]

b) ca bibliotecă de stat după principiul departamental subordonată ministerului sau departamentului respectiv;

c) ca bibliotecă obștească subordonată conducerii asociațiilor, societăților sau organizațiilor respective;

d) ca bibliotecă particulară pusă în folosință publică de proprietarul ei.

Articolul 9. Sistemul național de biblioteci

(1) Sistemul național de biblioteci este un ansamblu de rețele de biblioteci și centre biblioteconomice, organizate după principiul teritorial și de ramură, fondate și întreținute de stat, menite să satisfacă interesele și cerințele de informare, instruire și culturalizare ale societății și subordonate unui organ comun de coordonare.

(2) Sistemul național de biblioteci cuprinde:

a) Biblioteca Națională a Republicii Moldova;

b) rețeaua bibliotecilor publice din sistemul Ministerului Culturii și Turismului;

c) rețeaua bibliotecilor de învățămînt subordonate Ministerului Învățămîntului;

d) bibliotecile specializate ale ministerelor, departamentelor și altor structuri guvernamentale și nonguvernamentale.

(3) Statut de centru biblioteconomic deține biblioteca principală dintr-o rețea teritorială sau departamentală, abilitată cu funcții biblioteconomice și avînd o structură organizatorică corespunzătoare. Statutul, structura și bugetul centrului biblioteconomic sînt stabilite de fondatorii lui.

Articolul 10. Biblioteca Națională a Republicii Moldova

(1) Biblioteca Națională a Republicii Moldova este organizată și funcționează în subordinea Ministerului Culturii și Turismului.

(2) Biblioteca Națională îndeplinește următoarele atribuții:

a) colecționează, deține și pune la dispoziție utilizatorilor o colecție cît mai completă de ediții naționale, publicații străine valoroase, manuscrise, materiale audiovizuale și multimedia etc.;

b) colecționează, conservă și pune în valoare colecția "Moldovica", constituită din publicații apărute în țară și în străinătate cu referință la Republica Moldova, inclusiv lucrări ale autorilor autohtoni apărute în străinătate;

c) monitorizează rezerva națională de publicații;

d) elaborează cataloage naționale colective;

e) corelează activitatea bibliotecilor publice, asigurîndu-le asistența de specialitate;

f) întocmește bibliografii fundamentale în diferite domenii;

g) participă la elaborarea "Bibliografiei Naționale a Moldovei", realizînd compartimentul "Exteriorica";

h) exercită funcția de centru de depozitare al publicațiilor O.N.U. și UNESCO în Republica Moldova;

i) exercită funcția de centru național de schimb de publicații.

(3) Funcționarea Bibliotecii Naționale este reglementată de statutul ei, aprobat de Ministerul Culturii și Turismului.

Articolul 11. Biblioteca obștească

Biblioteca obștească este fondată cu titlu de proprietate publică.

Articolul 12. Biblioteca particulară

Biblioteca particulară aparține unei persoane fizice care are libertatea de a-i determina conținutul și de a o pune sau nu în folosință publică.

Articolul 13. Constituirea și desființarea

(1) Bibliotecile de stat se constituie și se desființază de către fondatori, cu autorizația ministerelor și departamentelor de resort. Fondatorii sînt obligați să întrețină biblioteca și să supravegheze activitatea acesteia în conformitate cu legislația în vigoare.

(2) Colecțiile obștești și particulare pot primi statut de biblioteci și pot fi puse în folosință publică după efectuarea procedurii de legalizare în următoarea consecutivitate: se elaborează regulamentul de organizare și funcționare, se obține avizul centrului biblioteconomic teritorial asupra regulamentului și gradului de organizare al colecției, se aprobă și se înregistrează regulamentul de către autoritatea administrației publice locale. Desființarea acestor tipuri de biblioteci se efectuează în conformitate cu prevederile reglementare.

Capitolul II

ADMINISTRAREA BIBLIOTECILOR

Articolul 14. Administrarea publică centrală

(1) Ministerele și departamentele, ca autorități de administrare publică centrală a bibliotecilor din subordine, realizează politica statului în domeniul biblioteconomic, controlează modul de respectare a legilor și a altor acte normative în vigoare, adoptă deciziile de rigoare în cazul încălcării acestora.

(2) Ministerul Culturii și Turismului, în supravegherea unității naționale în domeniul biblioteconomic, exercită conducerea și reglementarea metodologică a activității bibliotecilor de toate categoriile și tipurile.

Articolul 15. Administrarea publică locală

(1) Administrarea publică a bibliotecilor din unitățile administrativ-teritoriale este exercitată de autoritățile administrației publice locale, care le asigură baza tehnico-materială, financiară și organizatorică.

(2) Subdiviziunile pentru cultură ale autorităților administrației publice locale supraveghează unitatea națională în activitatea bibliotecilor din teritoriu.

Articolul 16. Consiliul Biblioteconomic Național

(1) Consiliul Biblioteconomic Național este o structură consultativă ce funcționează pe lângă Ministerul Culturii și Turismului.

(2) Consiliul Biblioteconomic Național coordonează și cooperează activitatea bibliotecilor de toate tipurile. Organizarea, structura, atribuțiile și competențele acestui organ sînt stabilite printr-un regulament aprobat de Ministerul Culturii și Turismului.

[Art. 17 - exclus prin Legea nr. 124-XV din 03.05.2001]

Articolul 18. Personalul

(1) Componenta numerică a personalului, competent și pregătit corespunzător pentru fiecare categorie de biblioteci, este stabilită conform normativelor elaborate de Ministerul Culturii și Turismului și aprobate de ministerele și departamentele care au în subordine biblioteci.

(2) Statul asigură pregătirea cadrelor pentru biblioteci în instituții de învățămînt din țară și străinătate, precum și perfecționarea lor în centre speciale.

Capitolul III

COLECȚIILE DE BIBLIOTECĂ

Articolul 19. Patrimoniul național de publicații

(1) Din patrimoniul național de publicații fac parte lucrările rare, deosebit de valoroase, care prezintă un interes aparte pentru cultura republicii și care se află în posesiunea bibliotecilor, altor persoane juridice și fizice. Patrimoniul național de publicații este protejat de stat. Schimbul internațional și exportul publicațiilor de patrimoniu este efectuat în strictă conformitate cu regulile stabilite.

(2) În patrimoniul național de publicații intră:

- a) edițiile bibliofile de unicat (anticariat) - cărți editate pînă la 1850 și manuscrise;
- b) edițiile dintre 1851 și 1960 care au intrat în istoria literaturii și culturii naționale și universale, precum și cele de după 1960 avînd o prezentare grafică deosebită sau apărute cu prilejul unor jubilee, tipărituri cu dedicațiile și autografele autentice ale autorilor;
- c) publicațiile ce constituie depozitul legal, indiferent de tipul bibliotecii care-l deține.

(3) Bibliotecilor li se oferă dreptul prioritar de achiziționare a edițiilor de patrimoniu, scoase la vînzare în unitățile de anticariat. Aceste ediții de patrimoniu urmează să fie propuse mai întîi Bibliotecii Naționale și după

aceea altor persoane juridice și fizice.

Articolul 20. Exportul de publicații

(1) Publicațiile pasibile de export trec expertiza specialiștilor de la Biblioteca Națională.

(2) Publicațiile reținute de organele vamale ale Republicii Moldova, în condițiile Legii privind dreptul de autor și drepturile conexe, intră în colecțiile Bibliotecii Naționale.

Articolul 21. Completarea colecțiilor

(1) Completarea colecțiilor se efectuează în baza mijloacelor financiare alocate de la bugetul de stat, bugetul local și din alte surse.

(2) În caz de ridicare a prețurilor la publicații statul garantează majorarea alocațiilor financiare pentru completarea colecțiilor din biblioteci.

Articolul 22. Depozitul legal

(1) Depozit legal înseamnă numărul stabilit de exemplare din publicațiile tipărite în republică pe care agenții producători sînt obligați să le predea Bibliotecii Naționale și altor centre biblioteconomice pentru controlul bibliografic național și evidența statistică, pentru conservare și asigurare a securității fondului tezurizat al repertoriului național de publicații.

(2) Unitățile editoriale sînt obligate să prezinte gratuit centrelor biblioteconomice naționale exemplare cu titlu de depozit legal în conformitate cu legislația în vigoare.

(3) Nu fac obiectul depozitului legal cărțile de vizită, ferparele, plicurile de corespondență, formularele cu caracter administrativ-contabil (registre, borderouri, chitanțiere, boniere, state de plată, antete), mercantilaje, titlurile de valoare (bancnote, cecuri, timbre, dispoziții de plată, bilete de bancă), biletele de transport și de spectacole cultural-sportive, legitimațiile, actele de identitate și de stare civilă, filmele documentare și artistice de lung și scurt metraj, precum și copiile tip xerox de pe tipărituri.

Articolul 23. Exemplarele legale de acte oficiale

În vederea asigurării transparenței prin accesul beneficiarilor la publicațiile și nonpublicațiile oficiale, autoritățile publice, partidele, formațiunile obștești și profesionale emitente sînt obligate să transmită Bibliotecii Naționale cîte un exemplar de acte emise de ele (cu excepția celor care constituie secret de stat sau celor de ordine interioară), pentru a fi înregistrate în Catalogul Actelor Oficiale ale Republicii Moldova.

Articolul 24. Politica editorială și bibliotecile

Politica editorială în Republica Moldova este promovată în corespundere cu necesitățile de formare a fondurilor sistemului național de biblioteci.

Articolul 25. Controlul bibliografic național

Controlul bibliografic național se efectuează de către Camera Națională a Cărții, ale cărei funcții sînt reglementate de Legea nr. 939-XIV din 20 aprilie 2000 cu privire la activitatea editorială, precum și de către Biblioteca Națională, a cărei activitate este reglementată de prezenta lege.

Articolul 26. Inventarierea colecțiilor de bibliotecă

Inventarierea colecțiilor de bibliotecă se face periodic, în conformitate cu regulamentele elaborate și aprobate de Ministerul Culturii și Turismului.

Articolul 27. Gestiunea colecțiilor de bibliotecă

Colecțiile de bibliotecă fac parte din patrimoniul național, indiferent de apartenența lor. Fondatorii și administrația tuturor tipurilor de bibliotecă sînt obligați să asigure gestiunea colecțiilor și să prezinte organelor competente situații statistice, în modul stabilit.

Capitolul IV

DREPTURILE ȘI OBLIGAȚIUNILE BENEFICIARULUI

Articolul 28. Accesibilitatea publicațiilor

Statul garantează oricărui beneficiar accesul la toate genurile de publicații intrate în biblioteci, inclusiv la nonpublicații și la acte oficiale, conform convențiilor internaționale la care Republica Moldova este parte. Utilizatorii pot beneficia în bibliotecă și de servicii contra plată în conformitate cu legislația în vigoare.

Articolul 29. Dreptul la condiții optime de lucru

Fondatorii și administrația bibliotecii sînt obligați să asigure beneficiarului condiții optime de lucru în incinta ei.

Articolul 30. Obligațiuni

Beneficiarul este obligat să respecte regulamentul de ordine interioară al bibliotecii și regulile privind integritatea publicațiilor împrumutate.

Capitolul V BAZA ECONOMICĂ A BIBLIOTECILOR

Articolul 31. Bugetul

Autoritățile publice și fondatorii asigură bibliotecilor bugetul (inclusiv în mijloace valutare), necesar pentru menținerea lor la nivelul tehnologiilor moderne, conform normativelor de finanțare, luându-se în calcul regimul economiei de piață. Bugetele unităților teritorial-administrative, bugetele ministerelor, departamentelor, bugetul de stat nu se aprobă, dacă ele nu prevăd sumele necesare pentru dezvoltarea bibliotecilor.

Articolul 32. Sponsorizarea

Statul asigură condiții avantajoase persoanelor fizice și juridice care sponsorizează anumite programe sau direcții de activitate bibliotecară și care subvenționează achiziționarea de publicații, de utilaje și de alte atribute necesare bunei funcționări a bibliotecilor. Sponsorizarea și înlesnirile de care beneficiază sponsorii sînt reglementate de legislația în vigoare.

Articolul 33. Prestarea de servicii plătite

(1) Biblioteca poate percepe contravaloarea unor servicii prestate de ea, în condițiile Legii privind dreptul de autor și drepturile conexe în cazul în care:

- a) produsul final rămîne în posesiunea beneficiarului (fotocopii, microfilme, reproduceri xerox, înregistrări pe bandă magnetică și altele asemenea);
- b) execută, la solicitarea beneficiarului, servicii tarificate peste îndatoririle sale reglementare;
- c) oferă informații despre brevete, standarde, alte publicații din anumite domenii sau prestează servicii informaționale pe bază de contracte, în care se stipulează dreptul la o parte din beneficiu obținut prin aplicarea inovațiilor descrise în publicații;
- d) practică activități comerciale (vînzarea publicațiilor pasibile casării, materialelor editate de biblioteci etc.) care nu prejudiciază statutul social de bibliotecă și nu contravin legislației în vigoare.

(2) Biblioteca poate fonda unități producătoare și comerciale (tipografii, centre de difuzare a cărților, ateliere de legătorie și de confecționare a utilajului specific etc.) pentru a-și facilita asigurarea cu publicații, documente, tipizate și utilaje, mobilier și altele asemenea, necesare activității de achiziționare, de organizare și gestionare a colecțiilor și promovării acestora în mase.

(3) Mijloacele financiare obținute de bibliotecă prin prestarea de servicii plătite nu se iau în considerare la finanțarea ei de la buget.

Articolul 34. Trimiteri poștale

Trimiterile poștale pentru schimbul internațional de publicații și împrumutul interbibliotecar se efectuează în baza legislației naționale și internaționale în vigoare.

Capitolul VI RESPONSABILITATEA

Articolul 35. Răspunderea pentru încălcarea legislației cu privire la biblioteci

Încălcarea legislației cu privire la biblioteci atrage după sine răspundere disciplinară, materială, civilă, administrativă, penală și se sancționează în conformitate cu legislația în vigoare.

Capitolul VII COLABORAREA INTERNAȚIONALĂ

Articolul 36. Subiectul colaborării internaționale

Colaborarea internațională este efectuată de centrele biblioteconomice care stabilesc relații cu organizații similare din alte țări în baza acordurilor încheiate de Republica Moldova.

Articolul 37. Domeniile colaborării internaționale

Schimbul de publicații, serviciile informaționale, activitatea rețelei internaționale de biblioteci constituie domenii ale colaborării internaționale.

PREȘEDINTELE

PARLAMENTULUI

Petru LUCINSCHI

Chișinău, 16 noiembrie 1994.

Nr. 286-XIII.

